

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

Česká
republika

19. 12. 2025

Proč je důležité mít otevřenou evidenci skutečných majitelů?

Policy paper

Hlídáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.

Transparency International – Česká republika (TI) je nevládní neziskovou organizací, jejímž posláním je mapovat stav korupce v ČR a svou činností aktivně přispívat k jejímu omezování. TI se zaměřuje především na prosazování systémových změn v oblasti veřejné správy, legislativy a soukromého sektoru. Kromě projektů, které se dlouhodobě věnují konkrétním oblastem (například financování politických stran, justici či organizovanému zločinu), TI také vyšetřuje konkrétní kauzy a poskytuje právní a vzdělávací služby.

Účinná opatření proti praní špinavých peněz v Bosně a Hercegovině skrze rozvoj expertních kapacit občanské společnosti

Praha, 19. 12. 2025

Tato publikace vznikla v rámci projektu *Účinná opatření proti praní špinavých peněz v Bosně a Hercegovině skrze rozvoj expertních kapacit občanské společnosti*. Transparency International – Česká republika o.p.s. děkuje za finanční podporu projektu Ministerstvu zahraničních věcí České republiky.

Více informací o projektu na www.transparency.cz.

Autoři: Tereza Příbylová, Marek Chromý

Grafická úprava: Lucia Vilimovská

©2025 Transparency International ČR. Všechna práva vyhrazena.

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

TRANSITION
Transition Promotion Program

Zkušenost z České republiky

V listopadu 2025 zveřejnilo Ministerstvo spravedlnosti na svém webu informaci o tom, že dne 17. prosince uzavírá volný přístup do evidence skutečných majitelů (ESM).¹ Evidence skutečných majitelů přitom hraje zcela zásadní roli v potírání korupce, boji proti praní špinavých peněz či ve zjišťování, zda nedochází k obcházení národních či mezinárodních sankcí. Uzavření evidence pro veřejnost tak vyvolává oprávněné obavy z toho, do jaké míry bude funkčnost registru zachována.

Co může veřejnost z ESM zjistit?

Do 17. prosince 2025 může v ESM vyhledávat kdokoli, skrz web spravovaný Ministerstvem spravedlnosti. Volně přístupné jsou údaje o jménu, státu bydliště, roce a měsíci narození a státním občanství skutečného majitele právnické osoby a o povaze postavení skutečného majitele a velikosti podílu skutečného majitele, zakládá-li podíl jeho postavení.

Proč k uzavření ESM pro veřejnost došlo?

Ministerstvo spravedlnosti k uzavření ESM přistoupilo na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu (sp. zn. 27 Cdo 1368/2024 a 27 Cdo 1548/2024) a Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 4 As 219/2024 a 1 Afs 193/2024-34).² Rozhodnutí českých soudů vycházejí z judikatury SDEU WM a Sovim (C-37/20 a C-601/20), která zrušila část tzv. páté AML směrnice s odůvodněním, že neomezený přístup veřejnosti

¹ Evidence zůstane nadále přístupná pro evidující osoby ve vztahu k vlastnímu výpisu, a to po přihlášení prostřednictvím datové schránky evidující osoby, a privilegované uživatele využívající tzv. dálkový přístup (o orgány veřejné moci prostřednictvím přihlášení do jednotného identitního prostoru (JIP), případně na základě žádosti, a o tzv. povinné osoby plnící povinnosti podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML zákon“), a to na základě žádosti, o další zákonem oprávněné subjekty na základě žádosti). Blíže viz: <https://esm.justice.cz/ias/issm/download/ESMznepristupneni.pdf>

² Blíže viz <https://esm.justice.cz/ias/issm/download/ESMznepristupneni.pdf>

k údajům o skutečných majitelích představuje nepřiměřený zásah do práva na soukromí a ochranu osobních údajů podle čl. 7 a 8 Listiny EU.³

K čemu je dobré mít otevřenou ESM? Příklady dobré praxe

Bottle Laundromat

Jedná se o schéma praní špinavých peněz, díky kterému se podařilo z Ruska vyvézt nejméně 820 milionů dolarů za roky 2014 až 2016. Účastníci schématu s cílem legalizovat výnosy z trestné činnosti a dostat své špinavé peníze do zahraničí, uzavírali přes ruské firmy smlouvy o koupi a dovozu vstřikovacích lisů na výrobu PET láhví od zahraničních firem. Poté posílali platbu za zakoupené zboží z účtu vedeného v ruské bance na zahraniční účet prodejce – peníze se tak legálně převáděly za hranice ruského území. Hodnota strojů však byla ve smlouvách nadhodnocená, a to až na 800násobek reálné tržní ceny. Ve většině případů pak šlo o falešné obchody, neboť nákupy byly realizovány za účelem vyvádění peněz, a ne reálného odběru strojů, které častokrát ani neopustily sklady prodejce. Mezi cílové země se pak vyjma České republiky zařadil například Kypr, Velká Británie, Litva, Rakousko, Švýcarsko, Singapur a další. Podobná rozsáhlá schémata praní špinavých peněz je bez znalosti skutečných majitelů zapojených společností velmi obtížné. Právě znalost skutečných majitelů, i když jen nastrčených prostředníků, totiž umožňuje poukázat na další možné společnosti, které ve schématu mohou být namočeny.

M. Ludvík a kyperská společnost Stomarli

Jedna z největších korupčních kauz posledních let v České republice se týká největší nemocnice v Česku, pražské nemocnice Motol a jejího ředitele Miroslava Ludvíka. Ten byl ředitelem této nemocnice od května 2000 do února 2025, kdy byl po svém zatčení z funkce odvolán (a také měl v angažmá jednoletou pauzu, během které byl ministrem zdravotnictví). V rámci kauzy bylo obviněno z trestných činů související s korupcí ve veřejných zakázkách nemocnice 18 osob, mimo jiné právě ředitel nemocnice Ludvík nebo jeho náměstek Pavel Budínský. Těmito dvěma pak policie

³ <https://esm.justice.cz/ias/issm/download/ESMznepristupneni.pdf>

zajistila stovky nemovitostí, které vlastní, a to nejen v České republice, ale i v Černé Hoře nebo Kostarice. Policie je také podezírá z praní špinavých peněz, a to přes Benin.

Novináři ve spolupráci s neziskovými organizacemi ale odhalili i firmu Miroslava Ludvíka na Kypru jménem Stomarli Holding Limited. Ta uzavírala zcela nesmyslné finanční transakce, které vypadají jako další schéma praní špinavých peněz. Ludvík se k vlastnictví přiznal v dokumentech vlastně omylem, nicméně vystupuje jako skutečný majitel. O společnost se mu nicméně starají osoby, které se na Kypru přímo starají o business jednoho z nejbohatších Slováků, Patrika Tkáče.

A. Babiš a jeho koncerny

Bývalý a také současný premiér České republiky, Andrej Babiš, je zároveň jedním z nejbohatších Čechů, který vlastní konglomerát Agrofert. Ten je výrazným hráčem na poli produkce potravin v Česku, v minulosti byl součástí i největší mediální dům v Česku. Firmy ze skupiny Agrofert jsou však životně závislé na tzv. nárokových zemědělských dotacích, nebo například dostávají peníze z veřejných zakázek. To je v Česku ovšem zakázané zákonem o střetu zájmů. Aby mohl koncern nadále pobírat peníze od státu, vložil jej Andrej Babiš do svěrenských fondů, aby nemohl vystupovat jako skutečný majitel a koncern mohl dál pobírat státní peníze. Nicméně nastavení fondů je takové, že je legitimní pana Babiše nadále považovat za skutečného majitele koncernu Agrofert, a to i z rozhodnutí několika soudů. Ten by tak neměl dostávat peníze nejen z rozpočtu Česka, ale ani Evropské Unie. Klíčová informace o jeho jednání proti smyslu zákona o střetu zájmů přitom byla obsažena v jednom z veřejných rejstříků na Slovensku, který ho uváděl jako skutečného majitele. Naproti tomu v Česku žádný rejstřík pana Babiše jako skutečného majitele neidentifikoval. Důvod, proč byl v různých zemích identifikován různý skutečný majitel je ten, že v Česku ho tak určila sama firma, ale na Slovensku tak učinila najatá advokátní kancelář.

Jak se má český stát s touto situací co nejrychleji vyrovnat?

Do července 2027 jsou členské státy Evropské unie povinny transponovat celou tzv. šestou AML směrnici, v ní se uvádí následující: *“Potřeba přesných a aktuálních informací o skutečném majiteli je klíčovým faktorem při sledování pachatelů trestných činů, kteří by jinak mohli skrýt svou totožnost za korporátní strukturu.*

Členské státy by proto měly zajistit, aby subjekty zapsané do rejstříku na jejich území v souladu s vnitrostátním právem kromě základních informací, jako jsou název společnosti a adresa, jakož i doklad o vzniku a právní vlastnictví, získaly a měly adekvátní, přesné a současné informace o svém skutečném vlastnictví. K dosažení vyšší transparentnosti v zájmu boje proti zneužívání právnických osob by členské státy měly zajistit, aby byly informace o jejich skutečném vlastnictví uchovávány v centrálním registru mimo danou společnost, v plném souladu s právem Unie. Členské státy mohou k tomuto účelu použít centrální databázi shromažďující informace o skutečném vlastnictví, obchodní rejstřík nebo jiný centrální registr. Členské státy mohou rozhodnout, že za vyplnění informací v registru odpovídají povinné osoby. Členské státy by měly zajistit, aby byly tyto informace ve všech případech k dispozici příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám a byly poskytnuty povinným osobám, když provádějí opatření hloubkové kontroly klienta. Rovněž by měly členské státy zajistit, aby byl přístup k informacím o skutečném vlastnictví poskytnut v souladu s pravidly o ochraně údajů dalším osobám, které mohou v souvislosti s praním peněz, financováním terorismu a souvisejícími predikativními trestnými činy jako korupce, daňové trestné činy a podvody prokázat oprávněný zájem. Osoby, které oprávněný zájem prokáží, by měly mít přístup k informacím o povaze a rozsahu skutečné držené účasti v podobě její přibližné váhy.”

Obdoba výše uvedeného pravidla je zakotvena v § 15 odst. 1 písm. A) zákona o evidenci skutečných majitelů. Přístup veřejnosti tak zůstane do určité míry zachován skrz podání žádosti o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, na soud, který byl příslušný k zápisu dané osoby. V žádosti je ale nutné osvědčit zájem v souvislosti s předcházením trestným činům legalizace výnosů z trestné činnosti, legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti a jejich zdrojovým trestným činům a trestným činům financování terorismu a podpora a propagace terorismu. Přístup k informacím z ESM by měl být tak do značné míry zachován pro investigativní novináře či organizace občanské společnosti, které se daným tématům věnují. Rozhodně jej však nelze považovat za srovnatelný s běžným přístupem přes webovou stránku, jež umožňuje vyhledávání komukoli. Povinnost, umožnit přístup k údajům na základě prokázání oprávněného zájmu, musí členské státy EU transponovat do svých národních právních úprav do července 2026.

Závěrem lze tudíž doporučit zejména to, aby české soudy nepřistupovaly k výkladu termínu “oprávněný zájem” restriktivně a umožnily tak nadále přístup k údajům z ESM co nejširšímu okruhu zájemců.

*„Hlídáme veřejný zájem, hájíme
efektivní a odpovědnou správu
země“*

Transparency International –
Česká republika,
o. p. s.

Dělnická 213
170 00 Praha 7
Tel. +420 224 240 895-7

Bankovní číslo účtu: 2100385154/2010
vedené u Fio banky, a. s. (pobočka banky na Praze 1)

posta@transparency.cz

